

не е напълно интересенъ, строго казано, за всички читатели. Болшинството ще получи само едно най-общо впечатление за войната между Сърбия и Турция въ 1876 г., за ролята на българскитѣ доброволци, за действията на П. Хитова и за духовната атмосфера, окръжаваща всички военни предприятия тогава. Но трудътъ е много цененъ за всѣки, който се заеме съ изучването на тази война изобщо или съ огледъ на българското участие, а по особно — дейността на П. Хитова.

А тѣ трѣбва да се проучатъ основно, защото значението на Сръбско-турската война е голѣмо за насъ, тъй като българитѣ взеха участие въ нея въ доста голѣмо число; българинътъ можа да се почувствува тогава воинъ и победителъ той видѣ българскитѣ войскови части съ развѣващи се знамена и съ това вѣрата въ неговитѣ сили се възроди, надеждитѣ се възпламениха, въпрѣки разгрома на Априлското въстание и неуспѣхитѣ на Сърбия. При Тимокъ и Морава, при Гъмзиградъ, Креветъ и Гредетинъ българскиятъ доброволецъ направи генералната репетиция на онова епохално дѣло, което извърши следъ една година при Стара-Загора и на Шипка. Позволено е да се усъмни човѣкъ: дали безъ тази репетиция, дирижирана отъ почти сжщитѣ начальници, които командваха доброволцитѣ въ 1876 г. и срещу сжщия врагъ, действията на бѣлг. опълчение въ Освободителната война биха били тъй успѣшни и блестящи.

* * *

Видъ и качества на дневника. — Смѣтамъ за необходимо да запозная читателя съ вида на дневника и неговитѣ особености, тъй както ги схващамъ. Следъ това ще помѣстя нѣкои документи, които предшествуватъ датата 20 юний 1876 г., когато дневникътъ почва да се води редовно. Документитѣ, които се отнасятъ до днитѣ, презъ които дневникътъ е воденъ, помѣствамъ въ края на съответния день подъ рубрика: „прибавки и бележки“, като изхождамъ отъ предположението, че датитѣ въ дневника сж точни.

Онѣзи документи, които се отнасятъ за времето отъ 21 августъ до 17 декемврий, периодъ, въ който дневникътъ не е воденъ, понеже четата е била въ навечерието да бжде разформирана и надѣло разформирана, помѣствамъ въ края като „допълнение“, защото тѣзи документи се отнасятъ до бойни действия, попълването на руско-бѣлг. бригада, положението на войводитѣ и доброволцитѣ, въ прѣка връзка съ дейността на Хитова и войната презъ 1876 г.

За да има читателътъ една рамка, въ която да вмѣства дѣлата на четата, ще скицирамъ накжсо развоя и на самата война.

Въ края ще прибавя нѣколко думи за войводата, за да се уясни неговата личностъ и дѣло.